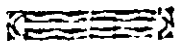

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG;
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

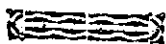
Indult BÉTSBÖL Szombaton 13. Juniusban 1789.

A' Hadi-Tanátsból ki-adott Tueófitás ez: „

A' *Likáner* határ-széleken esett, és minap jelentett történetről a' Feldmarsfal Lájdinánt Báró *Vallis* Ur Tueófitása-szerint, Feldmarsfal *Laudon* arról tueófitja a' Fő-Hadi-Tanáts-széket, hogy az-dikban az ellenségnek *Serge*, nevezetesen azon egy-néhány 1000-ból álló fegyveres Törökség, kik két *Basák* alatt, 2 ágyukkal ütének a' miénkire, a' *Bobera* nevű *Paszszuson* a' mi Sántzunkra és abban lévő Népünkire ki-mondhatarlan dühöfséggel rohonának, és egyszeribe két-főiől támodák-meg őket; hól a' mi kevés Népünk Kapitány *Szigenfeld* alatt meg-rettenthetetlen vitézséggel viaskodik vala mind ad-dig,

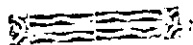

dig, míg a' sokkal nagyobb számú ellenségtől véget-
 tsak ugyan többnyire mind el-hulván, egynéhányon
 életek' meg-mentése végett az erdőkbe szaladának;
 — Ez alatt az Őrző-házuál már a' két ágyukkal
 meg-támodott Tiszt-is a' Sántzba költözék a' maga
 Népével, hól a' *Likáner* Regementbéli Kapitány *Ki-
 fits* ugyan ezen Seregből 200 embereivel már tűz
 készült fegyverben kézzel áll. A' Törökök kö-
 rül vevék a' Sántzot, és 12 órák alatt meg-szűnés
 nélkül lövöldezik vala ágyukból, és első módjára
 hánnyák vala a' *grándot* beléjje; mellyet Kapitány
Kifits a' maga bátor Horvátjaival meg-rettenthetet-
 nül vizontogolván, a' bátor Sziv és az igaz vilézi
 indulat mind ötet, mind vele lévő népét annyira
 bírta, hogy a' Törökök egynéhányszor kérvén-fel
 a' Sántzot; ezen szemmel látott veszedelem között-
 is fel-nem adta, mind addig, míg bé-estiveledvén
 mind a' két részről való tüzelésnek meg-kelleték
 szünni. Ekkor a' Törökök Táborban szálván, az
 egész Sántzot körül foglalák és tüzeket rakának.
 Minthogy a' Kapitány Urnak már semmi segítség-
 hez reménysége nem vala, éle az északától nyujtat
 segítséggel, és a' maga Népét leg-nagyobb tsendes-
 séggel és szép rendel az ellenség Táborának köze-
 péből ki-lópá, és kevés kárral, a' maga meg-sebe-
 dedteivel edgyütt a' közelebb *Klanátzban* fekvő O-
 bellájdinánt *Kovátsevits* Urhoz szerentsélen meg-ér-
 kezék. Ezekben a' tsatákban, a' miéink közzül,
 a' már jelentett Kapitány *Thomliánovits* és Zászló-
 tartó *Székendor* Urakon kívül, Hadnagy *Vájlér*-is el-
 esett, és a' minap el-fogattatotnak irt Zászlótartó

Radosovits Ur-is a' holtak között találtatott-meg; a' Strázsamestertől fogva le-felé, az itt el-vezített né-pünknek száma mind öszve 224 fejekre számláltatik. — Az ellenség' táborából, a' tsalhatatlan Tudósi-tá-lók-szerint, mellyet a' mi el-tévellyedett, de szeren-tsésen haza került katonáink is erősíttenek; 600 e-fett-el halva, 150-nen pedig sebet kaptanak.

Egy más, ugyan csak F. M. L. Báró *Vallis* Ur-tól vett Tudósi-tás után, Feldmarfal B. *Laudon* azt a' Tudósi-tást tette, hogy az ellenség, minekutánna 26-dikra virradó északán még 2000-ből álló legít-tséget vett volna, 27-dikben reggeli 9 órakor, egy 10-ezerből álló Sereggel és 4 ágyukkal a' *Dobrotzel-lói* Paszszusokra ütvén, a' mi Szélső-örizeteinket vissz-a-verte, és edgyik-felől lovas és más-felől gya-log *Serge*vel a' mi Népünköt elől hátul, ki-mond-hatatlan ferénységgel lepvén-meg; minden erejét ar-ra fordítá, hogy ezeket a' *Paszszusokat*, mellyeken 1500 katonáink és 6 ágyuink valának, el-foglalyán, a' mi itten lévő Népünköt meg-előzhesse. Ezek egy más után 9-szer véghetetlen nagy dühöfséggel roho-nának reájok, hogy őket fegyveres kézzel el-fog-ják és meg-gyözzék, és egész 10 órákig a' leg-na-gyobb dühöfséggel tsatóznak vala a' mi Népünkkel; de ez mindenkor álhatatos lévén, az ellenséget min-denkor veszedelemmel veré-vissza, és végre kénfze-rité a' maga tzéljától el-állani. Dél-utáni 7 órakor azért a' *Dobrotzellói* *Paszszus* alá vissz-a-húzváu ma-gokat, a' mi népünk az itt lévő épületeket fel-gyújt-ván, éjjeli 11 órakor *Labardeniken* kereftül *Nasz-zin* felé húzá magát, és itt meg-fzalla. —

Népünk közzül itten el-estének — a' *Likóner* Regementből Kapitány *Knésevits*, Fő-Hadnagy *Burkél*, All-Hadnagyok *Royfz* és *Butorack*. Az *Ottóváner* Regementből Fő-Hadnagy *Einthemer* és All-Hadnagy *Domazetovikh*. A' Strázsamelleren alól mind öszve sebesekekkel és el-fogottakkal edgyütt 183 embert vesztettünk. — A' mint bizonyos tudósításokból tudunkra esett, az ellenség itten 600-nál többet vesztett, tsak a' hóltakban, azonkivül 200 sebesekeket vitt-el magával, és a' két Basák közzül-is az edgyik, a' *Szkopi* Basa *Mustay* meg-sebesítettetett.

Felmarfal Lájdinánt B. *Vallis* Ur ki-mondhatatlanul ditséri a' mi népünknek vitézségét; nevezetesen a' Brigadér képében jelen volt Obesler *Kulnek* bölts rendeléseit, és Obesler *Frótkh* Urnak tett tártázó mozdulatait, és nem külömben az Obeslerlájdinánt *Vájler* Ur bátor szivü igazgatását — ekkor —

Midön az ellenség látná, hogy ő a' maga tételát, tuduilik, hogy Horváth-országba bé-üthessen, el-nem érheti, minden Sergével edgyütt 28-dikban estve felé vizsza-húzá magát *Vakup*-felé, minekutánna azoknak a' Török Jobbágyoknak, kik a' F. Tsászári oltalam alá adták vala magokat, minden házaikot és faluikot egészszén öszve égették volna. — A' mi Kémjeinknek tapasztalások szerint a' *Grádovndl* lévő *Miralin* Balsa-is *Livnó*-felé vizsza-ment. — Ezen Tudósításnak végén azt a' Tudósítást-is vevé Obesler *Kovátsévits* Urtól F. M. B. *Laudon*, hogy a' nevezett Obesler Ur, Juniusnak 1-ső napján a' *Bertscho* nevü Török Várat, a' maga *Grádishai* Horvátsaiával, minden veszedelem nélkül meg-vette és el-foglalta

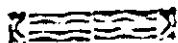
— az abban volt Török örízet egynéhány halotjait ott hagyván, el-szaladott, és egy Zászlót és 4 vas ágyukot kapott prédába. Ezen utolsó történetről még ezután kapunk bővebb Tudósítást. (**)

Ó Felsége a' második Bánáti Regimentnek mind a' két Obestlájdinántját Báró *Herbert* és Gróf *Spork* Urakat, ugyan azon Regimentnél Obestereknek tenni méltoztatta.

Dánia. *Elliót* az Anglus Minister, a' Dánus első Ministernek *G. Bernstorfnak* ezen következő nevezetes és igen fontos irást küldötte, hogy gondolóra végye, és a' maga Királyával közölje: — „Midőn a' Dánus Király, a' szárazon és tengeren lévő Sergeinek egy részét, a' Muszka Tsászátnénak segítségül ajánlotta; ugyan akkor az Anglus Királyt is arra kérte, hogy közbenjárása által igyekezzenek a' Muszka és a' Svéd Udyarok között a' békeiséget helyre állítani: de akkor a' Muszka Tsászárné vonogatta magát az Anglus közben-járásnak el-fogadásától, és egyedül ezen vonogatás volt oka az el-jenkezésnek; mert a' Svéd Király hajlandó volt a' közben-járásnak el-fogadására. A' Tsászárnét nem lehetett arra venni, hogy az Anglus Király' és frigyelsei közben-járárásában meg-edgyezék; mert nem akart mind *Levántában*, mind pedig Európának északi tartományjaival meg-békélleni, a' közben-járásból pedig a' következett volna. Az Anglus Király tehát és frigyelsei kötelelségeknak tartják, azt a' Danus Királynak valósággal tudtára adni, hogy őtet a' Tsászárné' segítségére tett ajánlásnak minden fel-tételei alól fel-zabadúltnak itélik: sőt még ezt-is hozzá tészik,

Z z 3

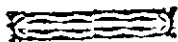
hogy

hogy ha a' Dánus szárazon vagy tengeren lévő Ser-
 gek, a' Muszkákkal edgyesülnének; tehát a' Dánu-
 fok-is hadakozóknak íteltetnének, és a' Svéd Ki-
 rálynak tellyes jussa volna arra, hogy az Anglus
 Királytól és frigyefseitől segítségét kívánnyon elle-
 nek, minthogy a' közben-járást minden fel-tétel nél-
 kül kész vólt a' Svékus el-fogadni. Sem az Anglus
 Király sem frigyefsei attól a' Systemától el-nem ál-
 lanak, mely-szerint északon az egyenlő mértéket
 hasznát fogná venni a' Dánus ajánlásnak vagy Trak-
 tátusnak, akár mely kedvezőleg magyarázná-is azt
 a' maga részére; ha az által a' más 3 Hatalmafságo-
 kat maga ellenségeivé tenné, kik a' Svékusnak fog-
 nának segítségül lenni. A' Koppenhágai Fő-Tanáts-
 nak elég böltsesége vagy mértékletessége vagyon ar-
 ra, hogy Muszka-országot vagy Dániát más hatal-
 mafságoknak ellenséges tárggyul ki-téggye, a' melyek
 tsak a' békelességet kívánják a' békelességet kívánják
 a' békételen felek között, mindenik részre edgy a'
 ránt hasznos fel-tételek alatt állandó lábra állítani.
 Én tehát (szóll *Elliót* a' Dánus Ministernek) az én
 Királyomnak és frigyefseinek nevekben kérem ke-
 gyelmedet Excellentziádót, hogy a' maga Királyát
 vagy a' Dánus Udvarát birja rá arra, hogy sem szá-
 razon sem tengeren a' Muszka Tsászárnénak segít-
 ségére ne menjen, és az-óltalmazó Traktátusnak
 Palásija alatt a' Svékufokra ne-támadjon; hanem a'
 szoross egy-részre-sem-hajlóságot minden Tartomá-
 nyaiban tartsa-meg. Ha a' Dánus Udvar ezen igaz
 barátságai intés-szerint fogja magát meg-határozni,
 azt

azt az én Uram az Anglus Király a' közönséges bé-
 kélségre törekedő jó igyekezetnek magyarázván, na-
 gyon fog rajta örvideni. Excellentiád tudván
 Muszka-országának valóságos Interesséjét és Angliá-
 nak indulatját; azt-is böltsen által látja, hogy a'
 Muszka Tsászárné a' békélségnek ki-munkálódását
 senkire nagyobb bizakodással nem bízhatta volna,
 mint az Anglus Királyra és frigyefseire. Nekem
 rendelésem van az iránt, hogy Excellentiádtól,
 ő Dánusi Felségének a' Muszkákat segíteni akaró
 szándéka iránt nyilvánosságos feleletet kérjek, az
 egyrésztre sem-hajlóságot jóválljam, és a' szerint
 az Anglus Felség és frigyefsei részéről tellyes bá-
 torságban maradást igérjek. Továbbá (igy végzi a'
 Nemesen gondolkozó *Élliót* a' maga Levelét) ki-
 vánnám, hogy a' mi meg-edgyezéseink által, Fő-
 Uralkodóinknak (sziveikben, jobbagyaikhoz) való
 igaz szeretet gerjesztetnék! a' kik szegények a' Chi-
 merai szeretetnek ditséretéért olly gyakran és szük-
 ségtelen Európát mint áldozatra való állatok vérek-
 kel bé-felskendezték! — A' Hollándiai edgyesült Stá-
 tufok is kérték, arra a' Dánus Udvar, hogy egy
 részre se hajoljon, vagy leg-alább a' fegyver-nyug-
 vásnak idejét hofszabbítsa, és a' hadi-tűznek ha-
 rapozását akadályályoztassa. — Svéciában a' Meg-
 edgyezésnek Aktái már a' Törvény-könyvbe irat-
 tanak. —

Török-ország: — A' Konstantinápolyból Páris-
 ba és onnan hozzánk érkezett tsalhatatlan Tudósi-
 tások-szerint az új Nagy Szultán minden nemü dol-
 gaiban a' Népek szeretetét keresi és leg-nagyobb
 alá

alázatosságot és engedelmeiséget mutat mindenekhez. Midőn az Uralkodást kezéhez vevé, leg-első gondja-is a' vala, hogy a' Konstantinápolyi Lakosoknak szükségeket ki-elégittse, és a' szüntelen nevedő szükségnek terhei alól fel-szabadítsa. Leg-ot-tan a' maga házi-kintséből 10 milliom Piástereket ada, hogy mind a' szárazon, mind a' tenger felől való részen élésbéli dolgok hazatartsanak Konstantinápolyba. Uralkodásának kezdetében tűz-támo-da a' Fő-Városban, hól ezen, tsak az előtt egynéhány nappal tett *Szultán* tsak nem leg-előbb jelenék-meg, és a' Jantsárokat nem tsak biztatja vala az óltásra, hanem azoknak drága ajándékokot is oszt vala; mely — és több hasanló tselekedeteiért a' Nép ki-mondhatatlanúl szereti. A' hadakozásra nézve magát tökéletesen meghatározottnak lenni mutatja, hogy a' háborút félben nem szakasztja, hanem tellyes erővel folytatni kívánnya; erről a' Diványnak-is írásban tett bizonyosságot, a' midőn az ujj hadakozó *Plánumról*-is a' *Divány* külömbb külömbb rendeléseket teve. A' Nagy-Vezér ujj parantsolatot vett, hogy minden erejét öszve-szedje és az Auftriai Tartományokat meg-támodja, az orosz Tartományoknak pedig hemény ellent-állást szolgáltassan. Minden főbb hivatalban lévőknek, a magok Tíztségekben meg-erősített az ujj *Szultán*, tsak a' Kapután Basát tette-le hivataljából, és ezt-is nem Törökösön, hanem szép móddal; mert Serás-kiernek tette, és meg-parantsolta néki, hogy egy nagy Táborral Oszakovnak mennyen a' szárazon, is a' Várat visszavegye. A' Hajós-seregnek fő

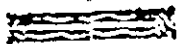

vezérségét elnyerte az eddig vólt *Kihája*, a' *Nagy Vezérnek* testvér-ötte, ki tsak ugyan ezen nagy hajós-seregnek Vice-Vezér vala, és a' ki Mártziusnak végén a' hajós-seregnek első osztályát *Várna* felé vezérlé, és most olly parantsolattal vitorláz, hogy a' *Kaputány* Balsának Oszakovi Ostromát egész hajós-sereggel legittse a' tenger-felől.

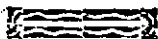
Buda 6 dik Juny. — „Már két hónapoktól fogva a' mi földünkre majd semmi első sem esvén, a' múlt étzaka, ugymint 6-dikra virradolag vala egy minden sárgulni kezdett zölkséget meg-elégített első. Már a' hegyeken minden fü es gabona meg-kezdett vala, a' szárazság miatt égni. — A' Szőlő-tökék és veszfök azonban igen bőv szüretet ígérnek.

Fejértemplomból, hól most a' nagy Tábor fekszik, a' m. h. 30-dikán azt írják: „hogy még nem tudatik, hogy vallyon Feldm. G. *Hadik* az ellenség földén fog-e elé-nyomulni, vagy pedig tsak oltalmazolag tartya magát addig, míg a' Nagy-Vezér a' maga mozdulásával egyenelsen ki-mutatja, mit akarjon? és mire tzelozzan? — Ha Belgrád ezen esztendőben ostromoltatni fog, tehát a' még tsak egynéhány hónapok múlva léfzen, addig pedig ugy vélekedünk — Oláh-országban nevezetes történetek állanak előttünk.

Ó-Grádiskából a' múlt hón. 23-dikán ez iratik: „A' Bombikkal és más ágyu-gollyóbifokkal való lödőzés mesterségében mennyire mentenek légyen a' *Berbiri Törökök*, a' m. hón. 20-dikán próbát adának belölle. Erre alkalmatóságot szolgáltatott va-

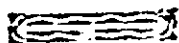

Ia a' mi ujj *Battéridinknak* és ágyuzó állásainknak fel-állításkor. Reggeli 9 óra tályban kettőt lövének a' mi ujj *Battéridinkra*, melyet a' mi *Battéridink* 12 fontos gollyóbifokkal vizontagolván, már az 5. dik lövésre az ellenségnek ágyuját öszve-rontotta vala. Ezt látván a' Törökök, a' mi Várunk-felé szegzett minden ágyuikból tüzelni kezdének, és sok bombikot hányának által. Ezen történet noha váratlan és véletlen vala, még is a' miéink között semmi zürzavart nem okozta. A' Városban lévő Afzonyok és gyermekek a' bombik által okozható veszedelmektől szabad Kaszárnyákba rekedtetének; a' tüzi vigyázat azonnal ki-állta és minden öltő eszközök készen tartatván, ekkor a' mi ágyuink és bombit hányó mazzáraink a' leg-felsőbb hangon kezdének szollani. Ezen ágyuzás 9 órától fogva 10-ig tartta, és a' mi 18 fontos gollyóbifot pök-dőső ágyuink gyakran nagy haszonnal szóllaltanak-meg. A' miéink 135, rész-szerint 30, rész-szerint 60 fontos bombikot vetének Berbirbe; az ellenségnek által-jött bombiji pedig többnyire mind 20 fontosok valának. Midőn ezen ágyuzás folya, né-mely Törökök a' víz mellett rejtek helyekbe álván *Stutzokkal*, lödezni kezdének a' mi ágyuzóinkra, kik közül némellyeket meg-sebefittének, egy leg-jobb ágyuzó katonánkot pedig halálra lötték. A' Török gollyóbifok által a' mi Templomunknak teteje és egynéhány házok károfsítottanak-meg; de nevezetes kár nem esett; hanem midőn egy 20 fontos gollyóbis a' Templom előtt le-esvén el-pattanna, az Egy-házfit sértette-meg; egy más 20 fontos gollyóbis pe-
 dig

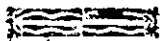
dig ja' mi Kaszáránkba esék-le; de minthogy széjjel nem pattant semmi kárt sem-is tett. — 12 óra után mind a' két rész le tsendefedék, és az Afzfonyak és gyermekek a' Kaszárnából haza takarodának.

Grádiskából Máj. 28-dikén: „Egy F. M. Laudontól érkezett parantsolatra ma az egész Tóth-orzági Tabor meg-mozdult, és 2 osztályban mégyen, hogy a' Törököknek egy kis munkát adjon; de merre mennyen ezeknek úttyok? még eddig senki sem tudja. Ugy haljúk, hogy *Tzvorniktól Bányaluka*-féle sok Törökök vagynak útban. Az ugy nevezett *Liftzer*-mezőre egy *Bin-Basa* érkezett-meg, ki *Berbirhez* 2 órányi földre *Mafits* nevű faluban szállott-meg, és meg más 2 *Bin-Basák* váratnának oda. — A' *Berbiri Kapitány* olly parantsolatot ada ki a' napokban, hogy az ő egész Kerületiben minden Keresztény-ház egy katonát állitson a' tsatára; sőt a' tsatáig ezen Keresztények, némely *Islamitáknak* vigyázatjok alatt szüntelen a' *Száva* vize partyán szágodozanak, és a' Száván egy Keresztény hajót-is lemenni meg-ne engedjenek, melyre tüzet ne adnának. — A' mi földünk egy 24 órákig tartott sűrű első által egészszén meg-ujjult, és a' föld termése kezdette magát elé-venni. — A' Serviai Szabad-segnek Májora *Mikhájevits* Ur *Obeszlájdinántá*, a' második Májor *Lukikh* Ur első Májorra, Kapitány *Smid* pedig második Májorra téttenek.

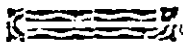

Özve szedett elegyes jegyzetek.

Azt olvassuk egy Levélből, hogy ha Novembernek 1-ső napjáig a' békesség tökéletességre nem mégyen; tehát minden Ts. és Királyi Hivatalban lévő Tiszt Urak, kiknek fertály esztendei fizetések 500 r. forintra mégyen, tsak felit fogják ki-fizetéseknek kész pénzül, felire pedig 100-tól negyedfél u'sorával kötelező írás adatik. — Az a' *Sándor* Rendének tzimere, mellyet a' F. Orosz Tsászárné H. *Potemkinnak* ajándékozott, 80-ezer Rubelt érőnek ítéltetik. Ezen tzimerben fellyül egy nagy Briliánt vagyion, tsak a' melly egyedül 35-ezer Rubelt ér. — Némely Serviából jött Levelek azt hiszik, hogy a' *Nagy-Vezér* még máig-is Vidinnél vagyion 122-ezerből álló Táborával, és még molt egy lépést sem a' karna közelebb jöni, hanem ottan ottan egynéhány ezer Népet hól Oláh-ország-felé, hól a' Banát-felé küldi a' bé-ütésre és kár-tételre. Egy *Seráskier*, ki 22-ezerből álló Táborával Belgrád háta-megett *Kolártzinánál* fekszik, innen sem jobbra sem balra egy nyomot sem lépik, hanem a' Belgrád' *Serjesbe* írt *Procefsufsára* fülel. Egy más 31-ezerből álló Tábor a az ellenségnek *Tzettovitzánál* telepedett-meg, és a' *Sabáts* körül lévő környéket hofszára oltalmazta, és a' maga segittségét egy más *Szenitzá* mellett fekvő 12-ezernyi főből álló Táborból várja a' Boszniai szélek-felől. E' még eddig tsak 185-ezerből álló Tábor volna Servia-felől; mely a' hatalmas Porától nem sok volna, ha több nem találna érkezni. Boszniában ugyan 140-ezer főből álló Török Tábor ké-

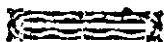

kézen áll; de ezek fok apróbb Sergekre osztatnak, úgy hogy Feldm. *Laudon* előtt csak 80-ezer áll edgyütt, és az-is olly helyen, hogy ezen fok tüzi probát ki-állott vitéz igen könnyen meg-fzorit-hattya őket. Mi így biztatjuk ám magunkot! a következő idő majd bizonyosobban fog a' dolghoz szollani; mert az Ásiai népnek nagyobb része még a' Konstánánpoly és közöttünk lévő útban vagyon; ezeknek számok pedig az *Ahtcon* ellenséginek számánál-is nagyobbnak lenni mondatik. — Bétsbe a' múlt Szeredán hozának egy szekeren 3 Oláhokat vasban; kiket 3 vafas katona fegyver között késér vala; ezekről azt bezzelli a' Bétsi köz-nép, hogy Kémek lettenek volna; de ha azok vóltának; hát oda-le nints elég akasztó-fa? mi ezek fogságának más okát gondoljuk. — A' Tsászfári Királyi Birodalmokban az-is tapasztaltatott, hogy minden-felé véletlen égések támodnak; hól a' tűznek semmi eredetét nem nyomozhatják-ki: Innen úgy vélekednek, hogy mások által ki-bérlett égetők járnának; melyre nézve különös rendelések tétettek, hogy az efféle gonofztévő szándékok akadályoztatnának. — Feldm. *Laudonról* minden Tudósítások azt az örvendetes hirt hozták, hogy Bétsből lett el-menetele után igen frissen érzi magát; noha itt Bétsben szüntelen bádgyadazó egétségben vala, és a' *Márs* mezejére csak nem betegesen indula.

Béts. — A' F. Császár *Laxenburgban* vagon máig-is; de a' mondatik ő Felségéről, hogy a' szabájából sem lépik-ki, hogy nyavallyája annál jobb móddal gyógyittassék; az Isteni szolgálat, a' Szent *Missa* mindég Szobájában szolgáltatik-ki; és másokot sem ereszt most magához, hogy a' beszéddel nyavallyájának terhére ne légyen. — *Ferentz* fő *Hertzeg* és hites *Hertzegnéje* mind ketten igen frissen vagynak *Laxenburgban*; Tegnap előtt ugymint *Urnapján* mind a' ketten Bétsben jelentenek-meg a' *Procession*, és valameddig ezen Innepi szokott *Tzéré-móniáknak* vége nem leve, mindég jelen valának. *Ersébeth* *Hertzeg* *Afzszonyhoz* még olly *Brilliáns* *Övedzővel* nem mindeneknek vala szerentséjek, mind ezen alkalmatossággal. Az egész Innepi *Pompa* és *Tzéré-mónia* olly szép rendel, és olly nagy gyülekezettel mene véghez, melyhez hasanlóról egynéhány ezteendőktől fogva nem emlékezünk; ki-vévén azt, hogy a' *Testörző Tifztek* *Serégei* a' háború miatt most jelen nem lehetének egészfen.

Tseh-országban, *Morvában*, *Magyar-országának* nagyobb részében, *Horváth-országban* mindenütt szép esők vóltanak; azért az Isten a' drágaságtól talám meg-öröz. — *Frantzia-országban*, hogy a' sok elsőzek meg-szünyenek, közönséges imádsságok tartatnak.

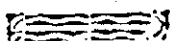
Tudósítások.

Szalontai Toldy Josef, a' méhek mivélésinek *Director*, a' tellyes tiszteletre méltó *Publicumhoz* lévő nagy Szeretetének meg-bizonyítására a' méhek mivélésinek Theoriáját, és praxissát Istenben bődö, gúlt *Erdemes Janscha* publicus Profefsornak *Systéma*-szerint (kinek Praxissa nem annyira természet szerint valónak, hogysen tsuda-tételnek láttzatott lenni, kinek-is az által Tsászári Birodalomban hozott nagy Kintsit soha Tsászárunk Országgi elegendő képpen meg-nem hálálhattyaák) ugyan annak helyiben, hogy a' *Publicum*nak illy nagy, és el-kerülhetetlen minden napi szükségire már egyszer a' méhek mivélése Tsászárunk Birodalmiban talpra állitana a' Felséges Udvartól rendelt *Publicus Magyar Profefsor* által a' most folyó *Junius*nak második napján dél után 5 órakor tett kezdetit fogja folytatatni Bétsben a' *Leopold-Városban*, a' Táborra menő útban, a' nagy *Stadtgut* úttzában, a' *Flór-Fabrica* mellett, 431 Numerus alatt lévő kertben.

Felséges Urunknak tettzet kegyelmesen rendelni: hogy *Frantz Ignázt Schéfler*, F. Ts. és K. Privilégiummal bíró Aros, azon tulajdon magától feltaláltatott mesterséges *Machináját* (melly-is egy horizontális szél-kerékből, ebből egyenesen ki-álló vitorlákból áll) melynek általa minden-féle Malmok és egyéb *Machinák* különös erővel mozgásban tétethenek, minden Örökös Birodalmokba bé-vihesse. Ezen mesterséges *Machinája* - szerint meg-

eu.

engedte vólt Felséges Urunk, hogy Cseh és Galli-
 ziai örökös Országokban akarattya-szerint Malmo-
 kat és egyéb Machinákat építtethessen, melyről ke-
 gyelmefen Privilegiumat-is adott vala; mely Pri-
 vilegiumát ezutánra Magyar-országra-is, Dalmátziá-
 ra, Horváth; Toth és Erdély-országokra-is a' Bá-
 náttal egyben 12 ezteendőkre ki-terjedni kegyelme-
 fen meg-engedte; melly-szerint szabad lézen ezen
 fellyebb említett Arosnak, minden említett Országok-
 ban, ahoz olkalmatos helyeken külömbbség nélkül,
 minden-féle Malmokat és egyéb Machinákat építe-
 ni, és egyszersmind ezekhez minden meg-kivántató
 szükséges matérialékat, minden akadály nélkül, a'
 kár holott-is szabadofon szerezni. — Hogy ha pedig
 történnék hogy valaki ezen Machináját, vagy után-
 na készítené és majmolni kívánna, vagy pedig ta-
 lálmannya-szerint Malmokat építene. Az illy Ma-
 lom és egyéb Machina töstént confiscáltatik, 's e'
 mellett a' tsinálója 200 Tsáfzár aranyokkal meg-
 fog büntettetni.

Továbbra ezen ujj és a' közönséges haszonra
 gyekező Machinának fel-találója, adja tudtára kö-
 zönségesen mindeneknek ezen Tudósítás által, ma-
 ga és Succesora képekben; hogy Privilegiumában
 említett pénz büntetésnek nékie engedtetett felét,
 egészfen által fogná engedni annak, a' ki törvénye-
 fen és bizonyofon meg-mutathattya; hogy egy-
 vagy más helységben egy illyen móddal építetett
 Malom vagy Machina hire 's engedélme nélkül fel-
 álitatott volna.